

WYDZIAŁ NAWIGACYJNY

UNIwersytet MORSKI W GDYNI

SPRAWOZDANIE ROCZNE ODZWIERCIEDLAJĄCE DZIAŁALNOŚĆ WYDZIAŁOWEJ KOMISJI DS. JAKOŚCI

KSZTAŁCENIA ZA ROK AKADEMICKI 2024/2025 NA PODSTAWIE USTALEŃ ZE SPOTKANIA W DNIU

20.02.2026.

Po wyborach JM Rektora Uniwersytetu Morskiego w Gdyni na kadencję 2024-2028, powołano Wydziałową Komisję ds. Jakości Kształcenia w składzie:

1. Dr hab. inż. Tadeusz Pastusiak, prof. UMG – Przewodniczący;
2. Dr inż. Aleksandra Wawrzyńska;
3. Dr inż. Jarosław Soliwoda;
4. Dr Sławomir Zblewski;
5. Mgr Beata Magryta-Mut
6. Mgr inż. Karol Olszewski – Pełnomocnik ds. Systemu Zarządzania Jakością na WN

Na przełomie roku akademickiego 2024/2025 ustalono kontakt mailowy oraz bezpośredni, w tym również na platformie na platformie MS Teams dla poprawy wymiany informacji między członkami Komisji.

1. Ustalenia wstępne

Wydziałowa Komisja ds. jakości Kształcenia na Wydziale Nawigacyjnym przyjęła za konieczne podtrzymanie „Ustaleń wstępnych” przedstawionych w Protokole Posiedzeń Komisji z dnia 27.01.2021 r. i odniesionych do publikacji Międzynarodowej Organizacji Morskiej IMO, Maritime and Coastguard Agency MCA oraz Sekretarza generalnego IMO.

a. System zarządzania statkiem i jego bezpieczeństwem (ISM Code) a więc i każdy System Jakości Kształcenia związany z kształceniem pracowników statków morskich powinien zapewnić zrozumiałe i jasne polecenia i instrukcje dotyczące realizacji wymaganych zadań (PRS 2001). W tym zakresie obowiązuje zasada przedstawiania problemu i jego rozwiązania w sposób „krótki i prosty” (Keep it short and simple – KISS). Nadmierna dokumentacja lub nadmiernie rozbudowane procedury mogą utrudniać skuteczność Systemu Zarządzania Bezpieczeństwem (Safety Management System SMS). W przypadku Uczelni dotyczy to Systemu Jakości Kształcenia. Musi więc być zapewniona rozsądna równowaga procedur i dokumentacji (MCA 2016). Jeżeli nie są one opracowane w wystarczającej ilości, wymagania SMS (SJK) nie zostaną odpowiednio spełnione. Jeśli SMS (SJK) jest zbyt rozbudowane, sformalizowane a więc uciążliwe, SMS (SJK) przygniata użytkowników i przeciwdziała ich efektywności. Przez to nie wpłynie na zwiększenie bezpieczeństwa transportu morskiego (w przypadku Uczelni - poprawy Systemu Zarządzania Jakością). Przyjęto więc, że procedury i

dokumentacja powinny być łatwe w zastosowaniu praktycznym oraz powinny minimalizować obciążenie wysiłkiem i czasem pracy (PRS 2001). Sekretarz generalny Międzynarodowej Organizacji Morskiej IMO (Mitropoulos 2007) zauważył również potrzebę zapewnienia najnowszych technologii i zweryfikowanych procedur dla zapewnienia możliwości realizacji powierzonych zadań i podejmowania prawidłowych decyzji. Powinny być one efektywnie wykorzystywane przy dostępie do przejrzyste przedstawionych informacji dla pracownika.

b. W wytycznych IMO do kursu modelowego mającego na celu spełnienie obowiązkowych minimalnych wymagań STCW dotyczących szkolenia i kwalifikacji kapitanów i oficerów pokładowych na statkach operujących na wodach polarnych (IMO 2016a, 2016b) wskazuje się, że celem programu nie jest przedstawianie nauczycielom sztywnego „pakietu dydaktycznego” (w przypadku Uczelni – kart przedmiotów), za którym mają „podążać na ślepo”. Nauczyciele powinni pamiętać, że czas wyznaczony w tabelach programu zajęć jest jedynie sugestią i powinien być dostosowany do indywidualnych grup uczestników w zależności od ich doświadczenia, umiejętności, wyposażenia i personelu dydaktycznego. WKJK zauważa, że te zagadnienia w szczególności odnoszą się do siatek godzin w kartach przedmiotów i pochodnych dokumentach.

c. Regulacje prawne Międzynarodowej Organizacji Morskiej dotyczącej Systemu Jakości (m.in. Kodeks ISM) zalecają systematyczne wydawanie poleceń, przypominanie o wydanych poleceniach i sprawdzanie, czy polecenia zostały przez pracownika wykonane. Takie samo stanowisko zajmują przedstawiciele przedsiębiorstw żeglugowych. W ich rozumieniu, podwładny winien chcieć się uczyć. W odróżnieniu od nauczania akademickiego, nauka na statku polega na nauczaniu na stanowisku pracy. Przełożony wydaje polecenia wraz z instrukcją w formie krótkiej, prostej i przejrzystej, do praktycznego zastosowania - jak polecenie ma być wykonane. Podwładny ma wykonywać pracę zgodnie z przekazaną instrukcją i w ten sposób uczy się wykonywania zawodu. Takie postępowanie winno być odzwierciedlone w relacjach pracownik dydaktyczny – student. W odniesieniu do Uczelni oznacza to potrzebę przekazywania pracownikom i studentom, w kilku zdaniach, kluczowych informacji, czyli instrukcji streszczających treść nowych Zarządzeń i innych wielostronicowych regulaminów i aktów prawnych publikowanych przez Władze Uczelni.

d. Praca na statkach w dziale pokładowym (nawigacyjnym) i maszynowym funkcjonuje w systemie ciągłym. Sprowadza się to do przekazywania obowiązków zmianowych (wachtowych) od osób kończących zmianę do osób rozpoczynających zmianę. Dla prawidłowego przekazania obowiązków służbowych wraz z kluczowymi informacjami niezbędne jest, aby osoby ze zmiany rozpoczynającymi pracę przybyły na stanowisko odpowiednio wcześniej, przeważnie wystarcza 10 minut przed godziną rozpoczęcia nowej zmiany, ale ten czas zależy od występujących okoliczności zdarzeń na statku i w jego otoczeniu (w morzu i w porcie). Powyższe wymaga od osób pracujących w systemie zmianowym (wachtowym) punktualności wraz z przewidywaniem wyprzedzenia czasowego przybycia na stanowisko pracy przed rozpoczęciem pracy zmianowej (wachtowej). Takie predyspozycje powinni posiadać studenci a jeżeli takich wcześniej nie posiadli, winni takich nawyków nauczyć się podczas studiów.

Powyższe ustalenia były czynnikiem powodującym podjęcie przez WKJK analizy zagadnień, które ściśle związane są z Jakością Kształcenia i Komisja doszukała się w nich możliwości poprawy Jakości Kształcenia na Wydziale Nawigacyjnym. Komisja zauważa, że w ostatnim czasie pojawiły się sprawy, które zdaniem Komisji wymagają szczególnej uwagi i podjęcia działań przez Władze Uczelni, które to powinny wspomóc Jakość Kształcenia na Wydziale Nawigacyjnym a docelowo - uchronić przed zarzutami Audytorów w odniesieniu do nieprawidłowości funkcjonowania kształcenia na Wydziale Nawigacyjnym.

Powołując się na punkty 7 i 10 zadań WKJK oraz regulacje Międzynarodowej Organizacji Morskiej w zakresie Systemu Jakości (Kodeks ISM) Komisja zauważa potrzebę i pilność podjęcia działań wspomagających poprawę formalnej strony Jakości Kształcenia na Wydziale.

Komisja zaleca, aby działania wspomagające poprawę formalnej strony Jakości Kształcenia uwzględniały, że :

- **Procedury i dokumentacja powinny być łatwe w zastosowaniu praktycznym oraz powinny minimalizować obciążenie wysiłkiem i czasem pracy,**
- **Należy stosować nowe technologie,**
- **Należy kontynuować systematyczne weryfikowanie procedur,**
- **Czas wyznaczony w tabelach siatek godzin programu zajęć winien być traktowany jako sugestia wykorzystania czasu na poszczególne tematy i powinien być dostosowany w zależności od doświadczenia i umiejętności grup studentów oraz wyposażenia sal dydaktycznych i personelu dydaktycznego,**
- **Praca na statkach w dziale pokładowym (nawigacyjnym) i maszynowym funkcjonuje w systemie ciągłym czyli zmianowym. Studenci winni być wdrażani do tego systemu poprzez wymaganie punktualności przybycia na zajęcia dydaktyczne i obecność na zajęciach.**

Ustalenia powyższe Komisja dokonała na podstawie poniższych pozycji literaturowych:

IMO (2016a) VALIDATED MODEL TRAINING COURSES, Draft new IMO model course on Basic training for ships operating in polar waters, HTW 4/3/1/Add.1, SUB-COMMITTEE ON HUMAN ELEMENT, TRAINING AND WATCHKEEPING, 4th session Agenda item 3, 28 October 2016.

IMO (2016b) VALIDATED MODEL TRAINING COURSES, Draft new IMO model course on Advanced training for ships operating in polar waters, HTW 4/3/1/Add.2, SUB-COMMITTEE ON HUMAN ELEMENT, TRAINING AND WATCHKEEPING, 4th session Agenda item 3, 28 October 2016.

MCA (2016) International Management Code for the Safe Operation of Ships and for Pollution Prevention (The ISM Code), Instructions for the Guidance of Surveyors, MSIS 2/Rev 10/15. Maritime and Coastguard Agency:52

Mitropoulos E (2007) E-navigation: a global resource. Seaways, March 2007:7-9

PRS (2001) Międzynarodowy kodeks zarządzania bezpieczną eksploatacją statków i zapobieganiem zanieczyszczeniu (Kodeks ISM) z poprawkami oraz znowelizowane wytyczne do wdrażania przez administrację Kodeksu ISM. Polski Rejestr Statków, Gdańsk:40

2. Monitorowanie i okresowe przeglądy programów kształcenia

Zgodnie z przyjętymi dwa lata wcześniej założeniami, Komisja przyjęła, że jest wymagana coroczna weryfikacja zgodności programu kształcenia (kart przedmiotów) z wymaganiami Konwencji STCW dla przedmiotów morskich na kierunku Nawigacja. Ze względu na bardzo rozległy zakres tematyczny przedmiotów konwencyjnych, niezbędna jest aktywizacja pracowników odpowiedzialnych i realizujących zajęcia dydaktyczne z poszczególnych przedmiotów. W celu zapewnienia sprawnej realizacji analizy porównawczej programów nauczania z zapisami konwencji STCW wymagany jest ciągły dostęp do najnowszej wersji Konwencji STCW dla wszystkich zainteresowanych (zdalny albo dostępna duża liczba kopii w/w Konwencji, która umożliwi jednoczesną pracę wszystkich zaangażowanych pracowników). Na podstawie analizy wyników audytów wewnętrznych Systemu Zarządzania Jakością UMG na Wydziale Nawigacyjnym, Komisja zauważa realną potrzebę poprawy komunikacji na Wydziale w zakresie aktualizowania kart przedmiotów (szczególnie systematyczność aktualizacji i dostępność edytowalnych kart) na płaszczyźnie: Osoba odpowiedzialna za przedmiot – Kierownik katedry/zakładu – Dziekan i Prodziekani.

W odniesieniu do kierunku Transport, Komisja wskazuje na konieczność dalszej intensyfikacji zajęć o charakterze projektowym i laboratoryjnym. Program nauczania musi kłaść większy nacisk na praktyczną biegłość w obsłudze specjalistycznego oprogramowania (klasy TMS/WMS), aby sprostać dynamicznym zmianom w branży logistycznej i oczekiwaniom pracodawców.

3. Analiza dostosowania efektów kształcenia na poszczególnych kierunkach do potrzeb rynku pracy, szczególnie na studiach o profilu praktycznym

Na chwilę bieżącą nie są znane Komisji ani wiarygodne metody, ani wiarygodne źródła pozyskiwania informacji o charakterze statystycznym. Jedynym odniesieniem mogą być regulacje prawne Międzynarodowej Organizacji Morskiej (IMO), a w szczególności Konwencja STCW i najnowsze regulacje jak Kodeks Polarny, itp. Wymagana byłaby bieżąca kontrola nowych regulacji prawnych wydawanych przez IMO i poszukiwanie w nich nowych trendów w transporcie morskim. Komisja widzi takie możliwości w przypadku opracowania dodatkowych zestawów pytań w ankietach prowadzonych za pomocą metody CAWI (Computer-Assisted Web Interview) stosowanej w Badaniach Losów Absolwentów i prowadzonych przez Biuro Karier Studenckich UMG.

Zwrócono uwagę na statystykę udziału kobiet w szeroko rozumianym przemyśle morskim opracowaną przez Międzynarodową Organizację Morską (IMO) i Women's International Shipping & Trading Association (WISTA) „IMO-WISTA Women in Maritime Survey 2024” (artykuł dostępny na stronie <https://www.gospodarkamorska.pl/panie-na-oceanie-duzo-kobiet-w-morskiej-administracji-malo-na-statkach-raport-85914> , data dostępu 30.06.2025). W artykule wskazano, że kobiety w Polsce znajdują zatrudnienie w portach, stoczniach, żegludze i turystyce morskiej, przetwórstwie rybnym, na uczelniach i w administracji morskiej. Obecność kobiet w Polsce jest również widoczna w przemyśle budowy i marketingu jachtów, w sportach związanych z morzem, firmach spedycyjnych, agencyjnych i zarządzających statkami; specjalizują się w organizowaniu finansowania działalności branż morskich i ubezpieczeniowych. Aktywizują się w organizacjach związanych z bezpieczeństwem żeglugi i ochroną środowiska, bezpieczeństwem ludzi morza i ubezpieczeniami.

W światowej branży morskiej kobiety stanowią 19% pracowników krajowych organów morskich w państwach członkowskich IMO i tylko 16% siły roboczej sektora prywatnego (z wyłączeniem marynarzy). Na morzu kobiety stanowią zaledwie 1% całkowitej liczby marynarzy zatrudnionych przez ankietowane organizacje. Najnowsze badanie (2023-2024) wykazuje, że kobiety w roku 2024 stanowiły poniżej 19% całkowitej siły roboczej objętej badaniem, w porównaniu z udziałem 26% w grupie badanych w roku 2021 (zauważalny spadek udziału). W transporcie morskim Ameryki Północnej kobiety stanowią nieco ponad 18% wszystkich pracowników.

Z badania wynika, że na stanowiskach oficerów i marynarzy na statkach zatrudnionych jest zaledwie 1% kobiet z aktywnych marynarzy z firm zgłoszonych do udziału w badaniach z 2024 r. Największy odsetek kobiet marynarzy służył na masowcach i zbiornikowcach. W nauczaniu zawodu marynarza bierze udział 5% kobiet. Większą reprezentację kobiet stwierdzono w rozwijających się sektorach, takich jak usługi środowiskowe, społeczne i zarządzania (ESG) oraz dekarbonizacji, podczas gdy inne, takie jak usługi bunkrowania i prawne, odnotowały spadek. Aktualne dane wykazują, że możliwości w całej branży są nadal ograniczone dla kobiet z powodu barier takich jak stereotypy płciowe, obawy dotyczące bezpieczeństwa w miejscu pracy, brak polityk przyjaznych rodzinie i trwająca luka płacowa między kobietami a mężczyznami.

Analiza ankiet wykazuje wyraźną korelację między niską oceną średnią grupy studentów albo brakiem zaliczenia przedmiotu a skrajnie negatywną oceną wykładowcy. Sugeruje to, że frustracja studentów wynikająca z niepowodzeń dydaktycznych rzutuje na obiektywizm badania. Komisja wnioskuje o zmianę terminu ankietyzacji lub wprowadzenie mechanizmów weryfikacji, które ograniczyłyby wpływ ocen końcowych na ogólny wynik pracownika.

Komisja zaleca dostosowanie polityki Wydziału Nawigacyjnego i Uniwersytetu Morskiego w Gdyni dotyczącej kierunku kształcenia kobiet na etapie rekrutacji i na etapie końcowym studiów, która wyszłaby naprzeciw potrzebom i aspiracjom kobiet.

4. Wyniki badań ankietowych studentów

Studia ukończone pierwszego stopnia Nawigacja – ankiety absolwenckie

Spośród pytań zamkniętych najniżej oceniono pomoc Wydziału/Uczelni w znalezieniu praktyk studenckich, organizację zajęć (plany zajęć) i zagospodarowanie czasu wolnego studentów przez Uczelnię. Natomiast najwyżej oceniono czystość i porządek w miejscu studiowania, działalność biblioteki uczelnianej (zbiory, obsługa studenta), funkcjonowanie dziekanatu, wsparcie materialne studentów (np. oferta stypendialna), dostosowanie oferty Wydziału do wymagań rynku pracy, atrakcyjność nazwy ukończonego kierunku oraz specjalności w aspekcie ubiegania się o pracę oraz przydatność wiedzy i umiejętności zdobytych w czasie studiów w aspekcie przygotowania do zawodu.

Spośród pytań otwartych studenci wskazywali na potrzebę zwiększenia kompetencji praktycznych (ok. 80% odpowiedzi). W szczególności wymieniane są umiejętności obsługi nowoczesnych systemów nawigacyjnych i logistycznych, praktyczna znajomość procedur portowych i dokumentacji morskiej, więcej zajęć z symulatorów i technik ratownictwa morskiego oraz rozwój tzw. kompetencji miękkich: komunikacja w języku angielskim branżowym, praca pod presją, zarządzanie zespołem.

Na podstawie powyższego ankietowania określono zalecenia i rekomendacje na przyszłość: potrzeba zwiększenia komponentu praktycznego w procesie kształcenia, lepsza organizacja zajęć oraz wzmocnienie wsparcia w zakresie pozyskiwania praktyk zawodowych. W związku z powyższym zaleca się stopniową ewolucję programu studiów, m.in. poprzez: zwiększenie liczby zajęć warsztatowych, symulacyjnych i projektowych we współpracy z firmami branży morskiej, optymalizację planów zajęć pod kątem elastyczności i obciążenia studentów, rozwój systemu doradztwa praktyk oraz poszerzenie oferty aktywności pozalekcyjnej i wsparcia psychologicznego.

Studia ukończone drugiego stopnia Technologie Offshorowe - ankiety absolwenckie

Spośród pytań zamkniętych najniżej oceniono umiejętności praktyczne nabyte podczas studiów, pomoc Wydziału/Uczelni w znalezieniu praktyk studenckich, zagospodarowanie czasu wolnego studentów przez Uczelnię oraz ofertę i funkcjonowanie uczelnianych punktów gastronomicznych. Natomiast najwyżej oceniono wysokość czesnego w przypadku studiów płatnych, możliwości

rozwoju stwarzane przez Wydział/Uczelnię, czystość i porządek w miejscu studiowania, atrakcyjność nazwy ukończonego kierunku oraz specjalności w aspekcie ubiegania się o pracę, funkcjonowanie dziekanatu oraz działalność biblioteki uczelnianej (zbiory, obsługa studenta).

Spośród pytań otwartych studenci wskazywali na potrzebę zwiększenia nowoczesności i praktyki – więcej zajęć na symulatorach, akredytacje (np. DNV), lepszą organizację – rozłożenie zajęć w czasie, lepszy przepływ informacji, zmiana programu w kierunku najnowszych standardów oraz przywrócenie rejsu kandydackiego, więcej angielskiego, bufet na Wydziale.

Na podstawie powyższego ankietowania określono zalecenia i rekomendacje na przyszłość: Potrzeba wzmocnienia praktycznego wymiaru kształcenia oraz na wartość jeszcze ściślejszej współpracy z branżą offshore.

W odpowiedzi na wyniki ankiet, Komisja zaleca harmonijne wzbogacenie programu studiów, m.in. przez: zwiększenie udziału zajęć symulacyjnych i warsztatów z wykorzystaniem nowoczesnych technologii, rozszerzenie oferty praktyk i wizyt studyjnych u partnerów branżowych, doskonalenie komunikacji i wsparcia w relacjach nauczyciel–student oraz rozwój oferty zajęć dodatkowych i współpracy międzynarodowej. Działania te, opierając się na mocnych fundamentach kierunku, pozwolą jeszcze lepiej odpowiadać na aspiracje studentów i ewoluujące potrzeby dynamicznej branży offshore.

Studia pierwszego stopnia na Wydziale Nawigacyjnym – ankiety semestralne

Opracowano i omówiono zbiorcze wyniki badań ankietowych przeprowadzanych na wydziale w semestrze zimowym oraz letnim roku akademickiego 2024/2025, dotyczących dokonywania przez studentów oceny nauczyciela akademickiego w zakresie wypełniania przez niego obowiązków dydaktycznych.

Ankiety zawierały sformułowanych 6 pytań, przedstawionych w poniższej tabeli.

Nr	Treść pytania
1	Prowadzący zajęcia zapoznał studentów/doktorantów z programem przedmiotu oraz z wymaganiami i kryteriami zaliczenia przedmiotu (ocena od 2 do 5).
2	Prowadzący realizował zajęcia zgodnie z przedstawionym programem (ocena od do 5).
3	Prowadzący realizował zajęcia zgodnie z planem zajęć, zajęcia rozpoczynały się i kończyły punktualnie (ocena od 2 do 5).
4	Zajęcia prowadzone były w sposób zrozumiały i uporządkowany oraz przebiegały w kulturalnej i zachęcającej do aktywności atmosferze (ocena od 2 do 5).
5	Prowadzący rozbudzał zainteresowanie tematyką zajęć oraz motywował do samodzielnego poszerzania wiedzy w obszarze tematyki zajęć (ocena od 2 do 5).
6	Prowadzący przygotował (prezentował) aktualne materiały dydaktyczne, adekwatne do rodzaju zajęć (ocena od 2 do 5).

Uzyskane wyniki ankietowania na poszczególne katedry przedstawiono poniżej:

Semestr zimowy 2024/2025		Katedra				Wydział
Nr pytania	KN	KES	ZMiMMT	KT		
1	4,78	4,66	4,86	4,81	4,76	
2	4,79	4,68	4,84	4,76	4,76	
3	4,80	4,66	4,80	4,76	4,75	
4	4,68	4,44	4,79	4,64	4,62	
5	4,65	4,33	4,71	4,58	4,56	
6	4,73	4,59	4,87	4,74	4,71	
Średnia	4,74	4,56	4,81	4,72	4,69	
Mediana	4,76	4,63	4,82	4,75	4,73	
Uprawnionych	5348	3367	1202	4410	14.327	
Wypełnionych	946	620	267	611	2.444	
Udział procentowy ankiet wypełnionych [%]	17,69	18,41	22,21	13,85	17,06	
Liczba uwag tekstowych [liczba]	89	61	28	31	209	
Udział procentowy liczby uwag [%]	1,66	1,81	2,32	9,70	1,46	

Semestr letni 2024/2025		Katedra				Wydział
Nr pytania	KN	KES	ZMiMMT	KT		
1	4,76	4,41	4,62	4,83	4,67	
2	4,76	4,42	4,6	4,84	4,65	
3	4,75	4,44	4,45	4,82	4,57	
4	4,65	4,29	4,53	4,78	4,55	
5	4,66	4,26	4,46	4,76	4,64	
6	4,71	4,38	4,62	4,84	4,62	
Średnia	4,72	4,37	4,57	4,81	4,62	
Mediana	4,73	4,40	4,83	4,83	4,63	
Uprawnionych [liczba]	5.046	5.538	1.283	3.822	15.689	
Wypełnionych [liczba]	464	406	145	395	1.410	
Udział procentowy ankiet wypełnionych [%]	9,20	7,33	11,30	10,33	8,99	
Liczba uwag tekstowych [liczba]	33	19	17	47	116	
Udział procentowy liczby uwag [%]	0,65	0,34	1,33	1,23	0,73	

Dla porównania zachowano wyniki ankietowania za lata poprzednie (2023/2024):

Semestr zimowy 2023/2024		Katedra				Wydział
Nr pytania	KN	KES	KM	KT		
1	4,67	4,62	4,83	4,65	4,69	
2	4,69	4,67	4,81	4,64	4,70	
3	4,77	4,63	4,71	4,66	4,70	
4	4,55	4,36	4,64	4,44	4,51	
5	4,48	4,12	4,57	4,38	4,40	

6	4,63	4,55	4,75	4,58	4,63
Średnia	4,63	4,49	4,72	4,56	4,61
Mediana	4,65	4,59	4,73	4,61	4,66
Uprawnionych	4.556	2.555	2.951	2.915	12.977
Wypełnionych	770	554	691	782	2,798
Udział procentowy ankiet wypełnionych [%]	16,9	21,7	23,3	26,8	21,6
Liczba uwag tekstowych [liczba]	39	24	38	31	132
Udział procentowy liczby uwag [%]	0,22	0,22	0,22	0,22	0,22

Semestr letni 2023/2024	Katedra				Wydział
	KN	KES	KM	KT	
Nr pytania					
1	4,70	4,55	4,48	4,82	4,64
2	4,72	4,57	4,54	4,83	4,67
3	4,73	4,62	4,53	4,77	4,66
4	4,59	4,35	4,35	4,72	4,50
5	4,54	4,28	4,23	4,67	4,43
6	4,64	4,57	4,5	4,74	4,61
Średnia	4,65	4,49	4,43	4,76	4,59
Mediana	4,67	4,56	4,49	4,76	4,63
Uprawnionych [liczba]	3.880	3.892	1.611	3.763	13.146
Wypełnionych [liczba]	383	343	158	344	1.228
Udział procentowy ankiet wypełnionych [%]	9,87	8,81	9,80	9,14	9,34
Liczba uwag tekstowych [liczba]	15	21	8	15	59
Udział procentowy liczby uwag [%]	0,39	0,54	0,50	0,45	0,45

Komisja zauważyła, że wartości średnie i mediany wyników statystycznych ankiet studenckich były wysoce zbliżone, za wyjątkiem tylko jednego wyniku w ZMiMMT. Można więc przyjąć że wartości średnie poprawnie odzwierciedlają wyniki statystyczne. W semestrze zimowym i letnim oceny poszczególnych katedr nie różniły się w stopniu wymagającym szczególnej uwagi.

W nawiązaniu do wyników najniższych punktacji zauważono, że w semestrze zimowym niższą od średniej punktację otrzymuje kwestia zachęcania studentów do aktywności oraz rozbudzania zainteresowania tematyką zajęć i motywowania do samodzielnego poszerzania wiedzy. Tendencja ta pozostaje bez zmian od kilku lat. Natomiast w semestrze letnim najniższą punktację uzyskała kwestia organizacji zajęć i sposobu realizacji zajęć.

Komisja sugeruje przypominanie pracownikom dydaktycznym na zebraniach katedr/zakładów każdorazowo przed rozpoczęciem kolejnego semestru (patrz Ustalenia wstępne, punkt c) na co studenci zwracają szczególną uwagę.

Udział procentowy wypełnionych ankiet za rok akademicki 2024-2025 wskazuje na tendencję spadkową utrzymującą się od semestru letniego 2023-2024. W semestrze zimowym jest znacznie wyższa zwrotność niż w semestrze letnim. Ta tendencja pozostała bez zmian w stosunku do poprzednich lat.

Udział procentowy wypełnionych indywidualnych uwag tekstowych w ankietowaniu ulegał znacznym wahaniom z semestru na semestr w ostatnich trzech latach akademickich. W minionym roku

2024-2025 uległ podwojeniu. Komisja przyjęła, że ma to charakter przypadkowy a dokładnie podyktowany indywidualnymi sytuacjami, które studenci pragnęli wyartykułować. Zgłoszonych było stosunkowo dużo uwag typu „Brak uwag”, „Do takiego wykładowcy, aż miło przychodzić na zajęcia”, „Przystępna atmosfera na zajęciach”, „Ćwiczenia laboratoryjne na pewno nie zachęcały”, „Zajęcia dobrze prowadzone”, „Zajęcia świetne”, „Najsympatyczniejszy profesor na tej uczelni”, „Nie miałam przyjemności mieć zajęć...”, „Nuda”, „... Profesor ... który idzie studentom na rękę”, „Super wykładowca!”, „...JEST NAJLEPSZYM N A U C Z Y C I E L E M JAKIEGO SPOTKAŁEM OD PODSTAWÓWKI!!!”, „Very Good”. Powyższe uwagi częstokroć wyrażają odczucia studenta, ale nie pozwalają ustosunkować się do nich ani nie pomagają poprawić jakości prowadzonych zajęć. Wydaje się, że przy zachęcaniu studentów do wypełnianiu ankiet powinno się zwrócić uwagę na potrzebę wyrażania uwag merytorycznych.

W ankietach z roku 2023/2024 zauważa się dwie wypowiedzi, które zdaniem Komisji, wymagają ustosunkowania się do nich:

a. *„Ciekawe zajęcia, brak wytłumaczenia niektórych zagadnień zmuszał do samodzielnej pracy i szukania odpowiedzi na własną rękę”* – Generalną regułą studiowania jest zgłębianie wiedzy przedstawionej przez prowadzącego zajęcia. To jest najkrótsza definicja studiowania. Dalsza część zdobywania wiedzy pozostawała w gestii studenta w ramach pracy własnej. Zakres przekazywanej wiedzy na zajęciach jest siłą rzeczy ograniczona czasem wyznaczonym na zajęcia dydaktyczne. Prowadzący zajęcia właśnie realizował zajęcia na studiach a w gestii studenta pozostało zgłębianie wiedzy.

b. *„... kiedy ktoś spóźniony wchodził do Audytorium to przerywał (dopisek: wykładowca) cały wykład i czekał, aż dana osoba usiądzie. Rozumiem, że można oczekiwać spokoju i ciszy podczas zajęć i wykładów ale to był aż chorobliwy stan. Kilukrotnie, kiedy już kilka osób spóźnionych przyszło, postanawiał zamknąć drzwi od Audytorium na klucz”* – Z powyższej wypowiedzi wynika, że spóźnianie się wybranych studentów miało charakter notoryczny a reakcja prowadzącego wykłady na zakłócanie spokoju i odwracanie uwagi słuchaczy zamiast zachęcić do przychodzenia na zajęcia na czas - tylko wywoływała rozdrażnienie osób spóźnionych.

Nawiązując do *„Ustaień wstępnych, punkt c oraz d”* wydaje się, że prowadzący zajęcia poinstruował studentów, że spóźnianie się na zajęcia dydaktyczne szkodzi procesowi dydaktycznemu (w nawiązaniu do przyszłej pracy zawodowej: wykonywaniu pracy zespołowej na statku i prawidłowemu procesowi przejmowaniu obowiązków pracy zmianowej). Natomiast student nie wykazywał woli uczenia się (w nawiązaniu do przyszłej pracy zawodowej: obowiązkowi uczenia się zawodu pomimo, że podjął się studiów na wybranym przez siebie kierunku studiów zawodowych).

Zaobserwowano również sporadycznie pojawiające się oceny na poziomie 2,0-2,5. Oceny były wystawiane przeważnie przez jedną osobę w grupie oraz przeważnie nie towarzyszyła im uwaga merytoryczna. Nie było więc możliwości zweryfikowania zasadności wystawionej oceny.

Komisja przyjęła, że nadal utrzymujące się bardzo niskie zaangażowanie studentów na rzecz oceny jakości kształcenia nie stanowi podstawy do określenia wiarygodnego odzwierciedlenia rzeczywistości.

Inne uwagi:

Komisja zauważyła sprzeczności pomiędzy uwagami tekstowymi i skalą ocen odniesionych do tych samych prowadzących zajęcia. Przykładowo:

- Jedna uwaga o treści „Prowadzący nie dotrzymuje ustaleń zawartych ze studentami” nie korelowała z inną o treści „Bez jakichkolwiek uwag odnośnie prowadzenia zajęć... chętny do przekazywania wiedzy, w profesjonalny sposób prowadził zajęcia”.

- Jedna uwaga o treści „Na zajęciach było ogromne zamieszanie...” nie korespondowała z inną o treści „Materiały przekazywane w zrozumiały sposób, jak na poziom trudności tego przedmiotu. Pan prowadzący sympatyczny i wyrozumiały”.

- Jedna uwaga o treści „ Po tym semestrze... nadal nie wiem jak się nazywam” nie korespondowała z innymi o treści „To były jedne z najlepiej przeprowadzonych zajęć, wszystko było tłumaczone krok po kroku” oraz „wyraźnie donosi myśl i przekazuje wiedzę , sprawiedliwie sprawdza pracy”.

- Jedna uwaga o treści „Równania matematyczne zapisywane w Word były niezrozumiałe, przez ciągłe usuwanie i kopiowanie” nie korespondowała z inną o treści „Doceniam jasność w objaśnianiu nawet skomplikowanych zagadnień”.

- Niska ocena prowadzącego 3,5 na pytanie „Zajęcia prowadzone były w sposób zrozumiały i uporządkowany oraz przebiegały w kulturalnej i zachęcającej do aktywności atmosferze” nie korespondowała z wysoką oceną tekstową „Lekcje prowadzone w bardzo przyjemny i skuteczny sposób”.

- Jedna uwaga o treści „podczas dnia egzaminu ... z wielką frustracją i zniecierpliwieniem na twarzy i w głosie, czasem nawet krzycząc i będąc intencjonalnie wrednym do niektórych. ... Był bardzo opryskliwy i nawet przeklinał” nie korespondowała z uwagą o treści „dał od siebie bardzo dużo, prowadząc zajęcia w sposób naturalny, pełen kultury, profesjonalnego podejścia i ludzkiej życzliwości... jasno nakreślił zasady panujące na jego zajęciach i konsekwentnie się ich trzymał. Był także bardzo otwarty na wszelkie studenckie uwagi... Wykazał się zrozumieniem i profesjonalizmem”.

Komisja ocenia powyżej przedstawione niemerytoryczne uwagi i sprzeczności jako wynik braku opracowanych metod weryfikacji rzetelności ocen zawartych w ankietach które, jak wynika z powyższych przykładów, mogą nie odzwierciedlać rzeczywistości a tylko chwilowe nie oparte na ocenie merytorycznej podejście poszczególnych studentów do ankiet. Komisja zaleca wprowadzenie do ankietowania elektronicznego sposobu wymuszenia merytorycznych ocen poprzez wprowadzenie automatycznie pojawiającego się okienka dialogowego do wpisania uwagi tekstowej, przy wystawieniu oceny poniżej 4,0 i odrzucenie wpisu niższej oceny jeżeli okienko nie zostanie wypełnione co najmniej trzema wyrazami. Takie praktyki są już stosowane w Internecie. Wskazuje to na narastający problem bezużyteczności ankiet z negatywną oceną klienta bez stosownego uzasadnienia dla procedowania poprawy stanu rzeczy.

b. Komisja zwróciła uwagę na jedną z uwag dodatkowych do ankiety o treści „**wszystko strzelałem albo zerznąłem**” i jednocześnie wykrywane zdarzające się sporadycznie nierzetelne postępowanie studentów podczas zaliczeń bądź egzaminów. Nierzetelność odnosiła się zarówno do prowadzących zajęcia jak i innych studentów. Polegało ono na korzystaniu z niedozwolonych pomocy

lub wiedzy studentów siedzących w sąsiednich miejscach albo poza salą egzaminacyjną. Komisja zwraca uwagę na konieczność wykazywania się przez osobę studiującą własną posiadaną wiedzą na formularzach zaliczeniowych i egzaminacyjnych. W Internecie, w tym na serwisie Allegro można spotkać liczne oferty sprzętu do nierzetelnego wykazywania wiedzy na zaliczeniach i egzaminach. Oprócz tradycyjnych metod (kartka papieru na siedzeniu, we wnęce stołu, telefon komórkowy na siedzeniu, aparat fotograficzny małych rozmiarów, kalkulator programowalny z wpisanym tekstem lub rysunkiem, itp.) na Allegro oferowane są zmodernizowane ich wersje, w tym oparte na łączności GSM i Wi-Fi. Zauważa się wzrost wykorzystania nowoczesnych technik zwyczajowo wykorzystywanych w aparaturach szpiegowskich. Najtańsze urządzenia są oferowane w kwotach do 2-3 tysięcy złotych. Te droższe, w kwotach 5-8 tysięcy złotych, są całkowicie niewidoczne dla nawet uważnego obserwatora.

Przykładowe opinie o produkcie szpiegowskim zastosowanym na egzaminach:

„Produkt działa bardzo dobrze. Słuchawka niewidoczna. Na egzaminy polecam robi robotę. Ja kupiłem jako pomoc dla konferansjera. Tu niestety brakuje mocy jest zbyt cicha. Przydałby się zestaw do dwóch uszu. Gdy panuje hałas na sali ciężko zrozumieć ale na sesję czy egzamin gdy jest cicho na sali jak najbardziej produkt sztos słycać całkiem dobrze. Polecam z całego serca.”

Jednocześnie, na podstawie wieloletniego doświadczenia wynika, że jedna osoba jest w stanie kontrolować samodzielność pracy piszących zaliczenie lub egzamin najwyżej przy 30 osobach piszących w dogodnej dla kontrolowania sali.

Biorąc powyższe pod uwagę Komisja zaleca wprowadzenie do stałych praktyk w katedrach przekazywanie prowadzącym zajęcia każdorazowo przed rozpoczęciem się okresu zaliczania i egzaminowania szerszej informacji o współcześnie spotykanych metodach nierzetelności studentów na egzaminach i zaliczeniach.

5. Analiza wyników z monitorowania kariery absolwentów Uczelni.

Nie analizowano w bieżącym roku akademickim.

6. Analiza wyników przeprowadzonych egzaminów i innych form sprawdzania efektów kształcenia osiągniętych przez studenta.

Komisja uznała za niecelowe na chwilę obecną podejmowanie prac w powyższym temacie. Jednocześnie Komisja uznała za celowe powiązanie w przyszłości wyników oceny pracowników przez studentów z wynikami sprawdzania efektów kształcenia osiągniętych przez studentów (cross-checking / correlation).

7. Ocena i doskonalenie funkcjonowania systemu informacyjnego Wydziału.

Zwrotność ankiet w roku akademickim 2024/2025 wyraźnie wzrosła w stosunku do lat wcześniejszych. Komisja podtrzymuje więc potrzebę proponowanego wcześniej przypominania **co semestr pracownikom dydaktycznym** najpóźniej przed pierwszymi zaliczeniami/egzaminami, aby na przedostatnich zajęciach oraz na ostatnich zajęciach przypomnieli studentom o potrzebie

wypełniania dobrowolnych i anonimowych ankiet za pośrednictwem systemu USOS a nawet zapewnili 5-10-minutową możliwość wypełnienia takiej ankiety w trakcie zajęć w budynku uczelni albo podczas zajęć zdalnych (patrz *Ustalenia wstępne*, punkt c).

Komisja zaleca, aby decyzja o konieczności przypominania pracownikom, o potrzebie przypominania studentom **wyptywała od władz Wydziału Nawigacyjnego, czyli od Dziekana WN**. Z informacji posiadanych przez Komisję, taka stosowana praktyka z zainicjowaniem procesu „od góry” przynosi dobre efekty na rzecz wzrostu zwrotności ankiet na pozostałych Wydziałach Uczelni.

Zdaniem Komisji należy zastanowić się także nad aktualizacją formy przeprowadzanych badań ankietowych oraz pytań w nich zawartych. (patrz: wnioski po Innych uwagach).

8. Analiza posiadanej przez wydział infrastruktury dydaktycznej i naukowej potrzebnej do celów dydaktycznych

Komisja zwraca uwagę na silną potrzebę dokonywania regularnych przeglądów eksploatacyjnych i serwisowych wyposażenia dydaktycznego, badawczego jak również systemów audiowizualnych, służących do realizacji zajęć w salach dydaktycznych. Z biegiem czasu postępuje nieunikniona degradacja wyposażenia, zmieniają się również wymagania interesariuszy zewnętrznych, otoczenia społeczno-gospodarczego. Mając wskazane na uwadze, należy obejmować infrastrukturę Wydziału ciągłą, usystematyzowaną kontrolą, jak również prowadzić regularne konsultacje z kadrą dydaktyczną, pracownikami naukowymi i studentami w zakresie potrzeb infrastrukturalnych.

Rekomendowane przez Komisję obszary działania :

a. Modernizacja i doposażenie bazy dydaktycznej

- Bieżące serwisy, jak również stopniowa modernizacja sal wykładowych (sale C-136, C-30, N-020, Audytorium Maximum, Aula) i ćwiczeniowych poprzez wyposażenie ich w nowoczesne systemy multimedialne, interaktywne narzędzia prezentacyjne oraz rozwiązania umożliwiające prowadzenie zajęć w trybie hybrydowym.
- Uwagi do Sali C-136 (Budynek C ul. Morska): Sala wymaga pilnego remontu (ostatnia modernizacja w 2013 r.). Jako jedyna sala wykładowa Wydziału Nawigacyjnego w budynku C jest nadmiernie eksploatowana, a jej obecny stan techniczny w zasadzie uniemożliwia prawidłowe użytkowanie.
- Sala N-10 (Budynek Wydziału Nawigacyjnego): Specyficzny układ sali wymusza zastosowanie dwóch monitorów (zamiast jednego), aby zapewnić pełną widoczność prezentowanych treści wszystkim uczestnikom zajęć. Niezbędne jest doposażenie sali komputerowej w odpowiednie, ergonomiczne krzesła, dostosowane do specyfiki pracy przy stanowiskach cyfrowych.
- Nadzór nad właściwą realizacją prac modernizacyjnych, zgodną z wymaganiami stawianymi przez Wydział Nawigacyjny.
- Uzupełnienie i aktualizacja specjalistycznego sprzętu laboratoryjnego (symulatory) zgodnie z aktualnymi standardami branżowymi i wymaganiami programów kształcenia.
- Podjęcie prób pozyskania finansowania zewnętrznego na wymianę zużytego i przestarzałego wyposażenia (fundusze europejskie, granty ministerialne, współpraca z przemysłem).

b. Rozwój infrastruktury naukowo-badawczej

- Inwestycje długoterminowe w nowoczesną aparaturę badawczą umożliwiającą realizację projektów krajowych i międzynarodowych.
- Tworzenie interdyscyplinarnych laboratoriów i pracowni wspólnych dla kilku jednostek organizacyjnych (integracja sal laboratoryjnych C-49, F-212, N-10, N-202).
- Wsparcie finansowe dla zespołów badawczych w zakresie pozyskiwania grantów infrastrukturalnych.

c. Cyfryzacja i rozwój zaplecza IT

- Rozbudowa infrastruktury sieciowej (sala F-212) oraz zapewnienie bezpiecznych systemów przechowywania i przetwarzania danych badawczych.
- Zadbanie o odpowiednią liczbę licencji edukacyjnych dla studentów i pracowników.

d. Poprawa dostępności i funkcjonalności przestrzeni

- Utrzymanie w nienagannym stanie przestrzeni do pracy zespołowej studentów oraz stref cichej nauki (wydziałowe Strefy Studenta).

Realizacja powyższych działań pozwoli na podniesienie jakości kształcenia, zwiększenie konkurencyjności naukowej wydziału, poprawę warunków pracy i studiowania, lepsze dostosowanie oferty dydaktycznej do wymogów rynku pracy i standardów międzynarodowych.

9. Analiza i ocena poziomu naukowego wydziału w zakresie obszarów wiedzy związanych z prowadzonym kształceniem.

W obrębie analizy i oceny poziomu naukowego wydziału, w zakresie obszarów wiedzy związanych z prowadzonym kształceniem Komisja uznaje za zasadną konieczność porównywania dorobku naukowego (realizowanych publikacji) pracowników Wydziału z jego kierunkami kształcenia. Za spełniającą takie oczekiwania można zaliczyć treść aktualnie obowiązujących Arkuszy oceny okresowej nauczyciela akademickiego (Załącznik nr 2 do Zasad i kryteriów oceny okresowej nauczycieli akademickich zatrudnionych w Uniwersytecie Morskim w Gdyni).

9. Przedstawienie propozycji działań mających na celu podnoszenie jakości kształcenia na Wydziale.

a. Wnioski zawarte w tym paragrafie, a wykazane w poprzednim raporcie, zostały utrzymane w mocy, ponieważ z analizy badawczej wynika, że sytuacja jest podobna, zaś wnioski są istotne dla jakości procesu kształcenia. W przedstawionych przez WKJK uwagach Komisja pragnie zwrócić poniżej uwagę na niektóre z nich. W przypadku podejmowania działań należy jednak odnosić się do całości przedstawionego materiału, aby uniknąć wypaczenia idei przyświecających Komisji przy sporządzaniu opracowanego raportu. W tym właśnie celu zostały rozbudowane „*Ustalenia wstępne*”.

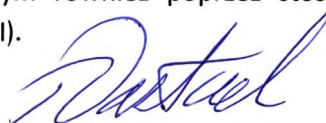
b. Szczegółowe wnioski podsumowujące prace Komisji zostały zaznaczone wytłuszczonym tekstem na koniec poszczególnych podrozdziałów.

c. Komisja wychodzi z założenia, że w zakresie nauczania morskich kierunków kształcenia Uczelnia winna spełniać wymagania Międzynarodowej Organizacji Morskiej, w tym m.in. Konwencji STCW. Można więc przyjąć, że system dokumentowania aktywności Komisji oraz aktywności pracowników

Uczelni powinien spełniać wymogi, ustalenia i standardy Międzynarodowej Organizacji Morskiej. Do standardów IMO nasza Uczelnia powinna więc dostosowywać standardy kształcenia. System zarządzania statkiem i jego bezpieczeństwem (ISM Code) a więc i każdy System Jakości Kształcenia związany z kształceniem pracowników statków morskich powinien zapewnić zrozumiałe i jasne polecenia oraz instrukcje dotyczące realizacji wymaganych zadań w sposób „krótki i prosty”. Musi więc być zapewniona rozsądna równowaga procedur i dokumentacji. Procedury i dokumentacja powinny być łatwe w zastosowaniu praktycznym oraz powinny minimalizować obciążenie wysiłkiem i czasem pracy, przy zastosowaniu najnowszych technologii.

d. Komisja stoi na stanowisku, że ankietowanie pracowników przez studentów ma służyć poprawie jakości kształcenia, stawiając wyższe wymagania względem pracowników jak i studentów. Wewnętrzne sprzeczności niektórych treści ankiet podważają użyteczność tych ankiet o ile nie zostaną uzupełnione o system weryfikacji rzetelności merytorycznej odpowiedzi zamkniętych i otwartych. Należałoby zastanowić się, czy klientem Uczelni są studenci, czy przedsiębiorcy zatrudniający studentów. Oczekiwania obu grup klientów są tylko nieznacznie zbieżne ale tym bardziej - nie tożsame. Należałoby kontynuować regularne ankietowanie absolwentów Uczelni w kilka lat po ukończeniu studiów, np. podczas kursów SDK oraz ankiet kierowanych do agencji i armatorów zatrudniających naszych absolwentów. Ankietowania powinny być również skierowane do docelowych (długoterminowych) klientów uczelni, czyli przedsiębiorstw, w tym potencjalnych pracodawców.

e. Zdaniem Komisji, bez wątpienia postępująca, światowa cyfryzacja i postęp technologiczny przekładają się również na proces kształcenia w Uczelni Wyższej. Należałoby zachęcać pracowników do uczestnictwa (a tym samym stworzyć sprzyjające ku temu warunki, możliwości) w szkoleniach z zakresu nowych kompetencji – kompetencji cyfrowych, w tym również poprzez stosowanie w nauczaniu narzędzi opartych o algorytmy sztucznej inteligencji (AI).

Przewodniczący Wydziałowej Komisji ds. Jakości Kształcenia
Tadeusz Pastusiak